

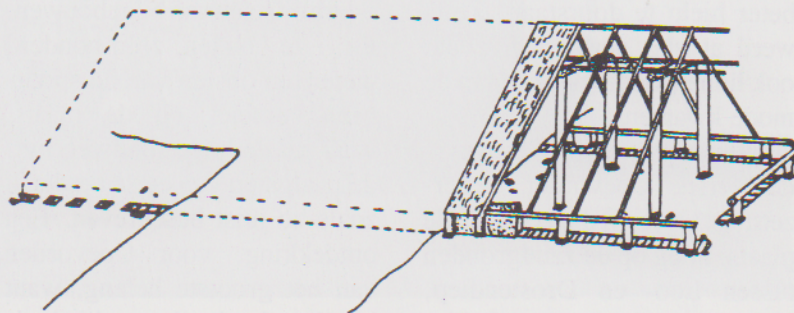
DE EERSTE COEVORDENAREN

Huib D.Minderhoud

Op de zandrug even ten westen van het Drostendiep staan enkele boerderijen bij elkaar. Gedekt door hoge rieten daken, die bijna de grond raken. Achter de hoeven liggen akkertjes, waarop de gerst staat te rijpen. Felrode klaprozen geven het geheel een kleurige aanblik.

Op de groene grasvlakte langs het kronkelende diepje grazen kleine koeien en armetierige schapen, bewaakt door enkele halfnaakte jongetjes. Om de tijd te korten proberen ze met een eenvoudig werpnet wat vis te vangen. Voor de ingang van één der boerderijen zit een vrouw, gehuld in een lang, wollen kleed. Met een handmolen, bestaande uit twee over elkaar bewegende stenen, maalt ze gerstekorrels. Het vrijkomende meel veegt ze zorgvuldig bij elkaar om het daarna in een naast haar staande aarden kruik op te bergen. Om de boerderijen wroeten wat harige, magere varkens knorrend rond; uit de gaten in de nok van de daken kringelen slierten lichtblauwe rook. Enkele mannen, gewapend met speren en pijl en boog, lopen naar het noordelijk gelegen bos. Ze gaan op jacht, speurend naar reeën of everzwijnen. Zo zullen ze waarschijnlijk geleefd hebben, de eerste Coevordenaren.

Op een ongeveer 12 hectare groot terrein tussen de zuidelijke afrit van de rondweg bij de spoorlijn naar Dalen en de Achterloo stonden hun boerderijen. De hoge daken werden gedragen door diep ingegraven palen, onderling verbonden door gebinten. Aan de lage onderkant werd het dak ondersteund door een rij buitenpalen, van boven met liggende palen aan elkaar vastgemaakt. Vlak hierachter, aan de binnenkant, bevonden zich de lage zijwanden van gevlochten takken, dichtgesmeerd met leem. De boerderijen hadden één hoofdingang, waarschijnlijk beschut door een toegangsportaal. De grote open ruimte (18 bij 5 meter binnenwerks!) werd bewoond door mensen en dieren gezamenlijk; een tussenwand was niet aanwezig. Zo verwarmden in de koude winter

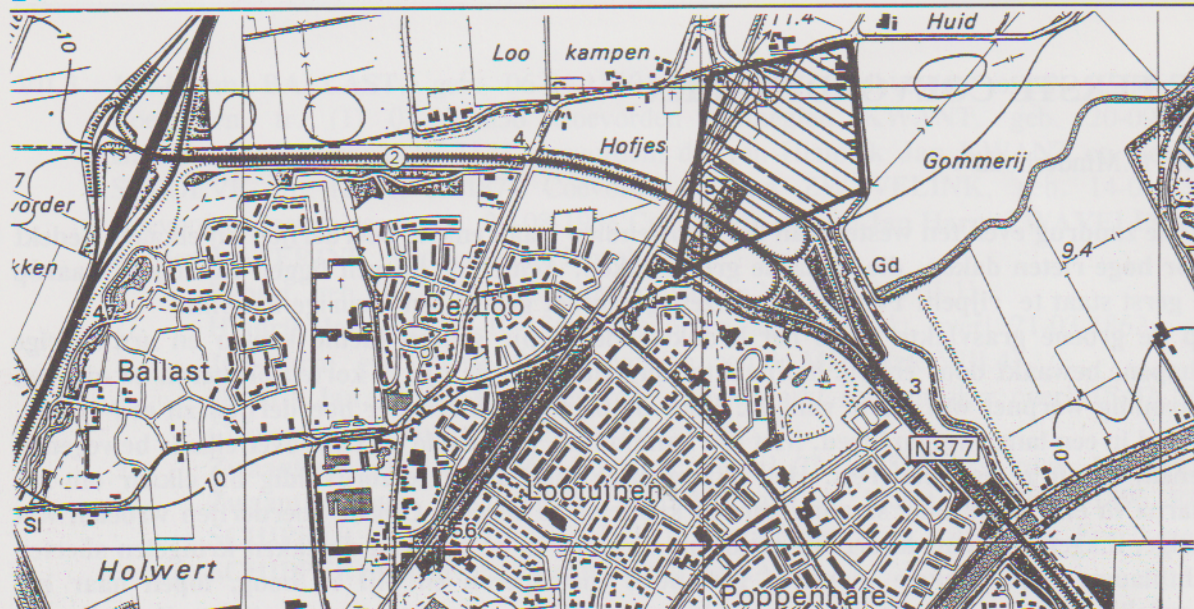
Reconstructie boerderij

mensen en dier elkaar. Dat was ook wel nodig, want het open vuur midden in de ruimte gaf meer rook dan warmte. Op de erven stonden wat bijgebouwen voor het bewaren van graan en stro en er waren verschillende afvalkuilen.

Ja, de mensheid was met sprongen vooruitgegaan zo omstreeks 100 jaar voor Christus. De ijzertijd was aangebroken en het nieuwe

metaal werd veel algemener benut dan zijn voorganger: het brons. Niet alleen messen, bijlen en lanspunten, ook ploegen en hakken (schoffels met verticale bladen) konden nog doel matiger gemaakt (gesmeed) en gebruikt worden, zodat bijvoorbeeld de arme schapen niet meer geplukt, maar geschoren konden worden. De vrouwen hadden leren spinnen en weven, waar-

Het (gearceerde) terrein van de oudste bekende Coevorder nederzetting even buiten Lootuinen.

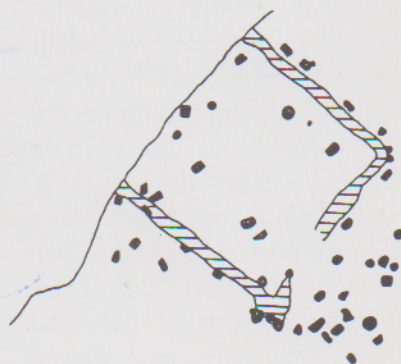
door warme kleding de winters beter hielp te doorstaan. Zelfs werd al vlas verbouwd, zodat ook linnen kledingstukken in de mode kwamen.

Honderd jaar voor Christus - de eerste Coevorder nederzetting. Gevestigd op een ideale plaats: hoog op de zandgronden tussen Loo- en Drostendiep, vlak in de buurt van helder stromend water en vruchtbare groengronden. En dat ze er geweest is, weten we ditmaal zeker! In april 1979, juist voor het opspuiten van de rondweg om Coevorden, kregen twee archeologen nog net de gelegenheid het terrein bij het spoorwegviaduct te onderzoeken. Zij vonden de resten van verschillende afvalkuilen, waaruit zo'n tweehonderd aardewerk-scherven en de restanten van een handmolen tevoorschijn kwamen. Ze vonden onregelmatig ver-

spreide paalgaten, misschien overblijfselen van bijgebouwen. En... ze vonden, zo'n honderd meter ten oosten van de spoorbaan, precies op de plaats, waar nu de hoge rondweg ligt, de paalgaten van een boerderij, zoals zo juist beschreven. Een ontdekking, voor Coevorden van het grootste belang, want hierdoor begint de geschiedenis van onze woonplaats honderden jaren eerder als vroeger werd aangenomen. Daar Jaap Beuker, één van de beide archeologen en oud-Coevordenaar, al bij vroegere onderzoeken in dit gebied aardewerkscherven had gevonden, kon de grootte van de nederzetting vrij nauwkeurig vastgesteld worden.

Honderd jaar voor Christus - de eerste Coevordenaren! 't Zijn geen kasteelheren, geen soldaten, geen handelaren of handwerkslieden en ze wonen

niet in of rond de oude versterking. 't Zijn boeren, levend van wat het Drentse land hun opbrengt, vaak in moeizame arbeid en gevaarlijke omstandigheden verkregen. Maar ook boeren, die ongetwijfeld trots zijn geweest op wat ze bereikten. Op hun boerderijen, hun vee en hun akkers! Pioniers, die de basis legden voor Stadt en Heerlickheydt Covorden!

Boerderij
paalgaten.

plattegrond met